

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Productnormering ten behoeve van het leefmilieu en de volksgezondheid - Handhaving van de Wet Productnormen door de Federale Milieu-Inspectie

Peter Devlieghere

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

I. Overzicht

II. Voorwerp

III. Doel van de Wet Productnormen

IV. Controledomeinen

V. Belang van de handhaving

VI. In de praktijk

II. Voorwerp

Waarover gaat het?

De **handhaving** door de Federale Milieu-Inspectie **van** de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, afgekort **de Wet Productnormen**

II. Voorwerp

Waarover niet?

- 1) Andere wetten waarvan de Federale Milieu-Inspectie de handhaving verzekert, zoals:
 - ▶ De wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantesoorten, afgekort de **CITES Wet**
 - ▶ De wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud wat betreft de **in-, uit- en doorvoer van invasieve uitheemse soorten** (afgekort de IAS-wetgeving)

II. Voorwerp

Waarover niet?

- 2) Productnormen die door andere administraties gehandhaafd worden, zoals bijvoorbeeld :

Gastoestellen (FOD Economie), medische hulpmiddelen (FAGG), persoonlijke beschermingsmiddelen (FOD WASO), dosimeters (FANC), radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur (BIPT)

III. Doel van de Wet Productnormen

Wat is het doel van de Wet Productnormen?

- 1) Het leefmilieu en de volksgezondheid beschermen tegen schadelijke effecten of risico's op schadelijke effecten van bepaalde producten die op de markt worden gebracht of die worden uitgevoerd naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie.
- 2) Een productbeleid voeren dat duurzame productie- en consumptiepatronen bevordert.

III. Opzet van de Wet Productnormen

- 3) De uitvoering verzekeren van de richtlijnen en verordeningen van de Europese Unie inzake productnormen ter bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu.
- 4) De werknemers beschermen tegen schadelijke effecten of risico's op schadelijke effecten van de blootstelling aan of het gebruik van stoffen en mengsels door voorwaarden te stellen aan het op de markt brengen en de levering ervan.

IV. Controledomeinen

Welke materiële wetgeving wordt gehandhaafd?

1. Bepalingen van de wet

Het is een **kaderwet** die in hoofdzaak de mogelijkheid geeft aan de Koning om voorwaarden te verbinden aan en maatregelen te nemen in verband met het op markt brengen van producten ⇒ De wettekst bevat een beperkt aantal specifiek omschreven strafbare gedragingen die geen verdere uitvoering nodig hebben:

- ▶ 坳 Bijzondere bepalingen betreffende de herbruikbaarheid, het volume en het gewicht van verpakkingen (artikelen 10-14).
- ▶ 坳 Bewust onjuiste inlichtingen verschaffen of documenten overmaken (artikel 17, §1, 5°).
- ▶ 坳 Verzet tegen een aantal handhavingsmaatregelen (artikel 17, §1, 6°).

IV. **Controledomeinen**

2. De uitvoeringsbesluiten

Op basis van artikel 5 van de wet kan de Koning maatregelen nemen om het leefmilieu, de volksgezondheid of de werknemers te beschermen en duurzame productie- en consumptiepatronen te bevorderen.

Momenteel betreft het 44 koninklijke besluiten, waarvan hierna een kleine selectie.

IV. Controledomeinen

Verschillende koninklijke besluiten zijn een omzetting van Europese Richtlijnen of een aanvulling op Europese Verordeningen, bv.:

- 1) Koninklijk besluit van 4 april 2019 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruiken van biociden – **KB Biociden**
Dit KB is een aanvulling op Verordening 528/2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden.
- 2) Koninklijk besluit van 5 september 2001 betreffende de beschikbaarheid van consumenteninformatie over het brandstofverbruik en de CO₂-uitstoot bij het op de markt brengen van nieuwe personenauto's – **KB CO₂-uitstoot**
Dit KB is een omzetting van Richtlijn 1999/94/EG betreffende...

federale overheidsdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

.be

IV. Controledomeinen

Een aantal koninklijke besluiten zijn louter Belgische wetgeving, bv.:

- 1) Koninklijk besluit van 12 oktober 2010 tot regeling van de minimale eisen van rendement en emissieniveaus van verontreinigende stoffen voor verwarmingsapparaten voor vaste brandstoffen – **KB Kachels**
- 2) Koninklijk besluit van 30 juli 2013 betreffende het **verbod** op het op de markt brengen van **mobiele telefoons** speciaal ontworpen **voor jonge kinderen**

IV. **Controledomeinen**

Voorbeelden van andere domeinen waarin op basis van koninklijke besluiten, productnormen worden opgelegd:

- ▶ Bestrijdingsmiddelen
- ▶ Gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur
- ▶ Verpakkingen
- ▶ Batterijen en accu's
- ▶ Brandstoffen (gasolie, diesel, benzine, biobrandstoffen)
- ▶ Voertuigen en motoren

IV. Controledomeinen

- ▶ Geluid
- ▶ Emissieniveaus van verontreinigende stoffen/CO2/broeikasgassen
- ▶ Bouwproducten
- ▶ Houtpellets
- ▶ Vluchtige organische stoffen
- ▶ Nanomaterialen
- ▶ Asbest, dimethylfumaraat

IV. **Controledomeinen**

2. **Uitvoeringsmaatregelen** in het kader van Richtlijn 2009/125/EG betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten – **Richtlijn Ecodesign**

- ▶ **¶** De Richtlijn Ecodesign wordt in Belgisch recht omgezet in Hoofdstuk Vbis van de Wet Productnormen: “Bijzondere bepalingen betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten”.
- ▶ **¶** Er zijn **17 Verordeningen** van de Europese Unie ter uitvoering van de Richtlijn Ecodesign waarbij specifieke eisen worden vastgelegd voor energiegerelateerde producten.

IV. Controledomeinen

Voorbeelden van producten waarbij door middel van uitvoeringsverordeningen specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp worden opgelegd:

- ▶ Condensoren en proces-chillers
- ▶ Verwarmingsketels en verwarmingstoestellen
- ▶ Ventilatoren
- ▶ Vermogenstransformatoren
- ▶ Huishoudelijke ovens, kookplaten en afzuigkappen
- ▶ Gerichte lampen, ledlampen en gerelateerde uitrusting
- ▶ Huishoudelijke droogtrommels
- ▶ Waterpompen
- ▶ Airconditioners
- ▶ Huishoudelijke wasmachines en afwasmachines

IV. Controledomeinen

3. De Verordeningen van de Europese Unie die opgenomen zijn in de bijlage I van de Wet

Er zijn **15 Verordeningen** van de Europese Unie die opgenomen zijn in Bijlage I van de Wet Productnormen en waarop de sancties van de wet van toepassing zijn. De handhaving van deze Verordeningen is het **belangrijkste onderdeel van de inspectieactiviteiten**.

Enkele belangrijke voorbeelden zijn:

- 1) Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen – **REACH** (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)

IV. **Controledomeinen**

- 2) Verordening 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels – **CLP (Classification, Labelling and Packaging)**
- 3) Verordening 528/2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden – **BPR (Biocidal Products Regulation)**
- 4) Verordening 995/2010 tot vaststelling van de verplichtingen van marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt brengen – **EUTR (European Union Timber Regulation)**

IV. **Controledomeinen**

De andere door Europese Verordeningen geregementeerde domeinen zijn:

- ▶ Persistente organische verontreinigende stoffen (POP)
- ▶ In- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen (PIC)
- ▶ Ozonlaagafbrekende stoffen
- ▶ Detergenten
- ▶ Verbod op de uitvoer van metallisch kwik en de veilige opslag van metallisch kwik

IV. **Controledomeinen**

- ▶ Gewasbeschermingsmiddelen (op de markt brengen en etiketteringsvoorschriften)
- ▶ FLEGT-vergunningensysteem voor de invoer van hout in de Europese Gemeenschap
- ▶ De etikettering van banden met betrekking tot hun brandstofefficiëntie en andere essentiële parameters
- ▶ EU-milieukeur (ook gekend als: het Europees Ecolabel)

v. Belang van de handhaving

Wanneer bovenvermelde wetgeving niet wordt nageleefd dan heeft dit of kan dit een rechtstreekse negatieve impact hebben op de volksgezondheid en het leefmilieu.

1) In toepassing van de **REACH**-wetgeving worden er bv. controles uitgevoerd op de aanwezige concentraties van:

- ▶ **ftalaten** (endocriene verstoorder) in speelgoed voor kinderen
- ▶ **polycyclische aromatische koolwaterstoffen** (carcinogeen) in consumentenartikelen, granulaten, tegels en banden
- ▶ **chromium VI** (giftig, carcinogeen en milieugevaarlijk) in lederwaren
- ▶ **cadmium** in juwelen en van andere kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen zoals koper, vinylchloride en benzeen

v. Belang van de handhaving

- 2) Controle op het verbod om persistente verontreinigende stoffen (**POP**) zoals hexachloorbenzeen, polychloorbifenylen (PCB's) op de markt te brengen. Dit zijn stoffen die zich blijvend en wereldwijd opstapelen in de voedselketen en die zeer schadelijk zijn voor de volksgezondheid en het milieu.
- 3) In iedere schakel van de marktketen wordt gecontroleerd of gevaarlijke chemische producten beantwoorden aan de **CLP**-wetgeving, nl. of de waarschuwingspictogrammen (type gevaar), de signaalwoorden, de gevarenaanduidingen en de voorzorgsmaatregelen correct zijn weergegeven. CLP is van toepassing op quasi alle chemische producten die de consument dagdagelijks koopt en gebruikt, zoals verven, vernissen, verdunners, onderhoudsproducten, ontstoppers, biociden, ...

v. Belang van de handhaving

4) In het kader van de biociden-reglementering wordt controle uitgeoefend op:

- ▶ **金** het verbod om niet-toegelaten biociden op de markt aan te bieden
- ▶ **金** het gebruik van gevaarlijke middelen (methylbromide, fosfine) om o.a. containers en opslagplaatsen te begassen
- ▶ **金** de verplichting om zich te registreren wanneer men verkoper of gebruiker is van biociden die een hoog gezondheidsrisico inhouden en die in principe niet vrij te koop zijn op de Belgische markt

v. In de praktijk

De Federale Milieu-Inspectie kan voor de handhaving van de Wet Productnormen op het terrein beroep doen op **9 inspecteurs** en **9 technisch deskundigen**.

Sinds de inwerkingtreding op 27 januari 2013 van het koninklijk besluit van 6 december 2012 dat de procedure regelt voor de administratieve boetes, heeft de centraal juridische dienst **878** administratieve dossiers (lees: processen-verbaal) behandeld, waarbij in **546** dossiers een **administratieve boete** betaald werd.

In dezelfde periode hebben **4** dossiers geleid tot een **vonnis** en **5** dossiers tot een **arrest**.

Vragen?

Contactgegevens:

Peter Devlieghere
Coördinatie Federale Milieu-Inspectie
peter.devlieghere@health.fgov.be
+32 (0) 474 55 05 83

